

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ ІЗ РОЗВИТКОМ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК

**Ковунець А.А., Смандич В.С., Хухліна О.С., Мандрик О.Є.,
Маковський В.О., Сирбу Н.П.**

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

У нинішній час симуляційні технології розглядають як методи удосконалення клінічної освіти, скорочення тривалості навчальних програм і підвищення їхньої інтенсивності без ризику для пацієнтів. Популярність симуляційних тренінгів у сфері медицини продовжує зростати. Це підтверджує позитивний вплив таких тренінгів на швидкість засвоєння, оновлення та підтримання певних навичок у лікарів-практиків. Під час симуляційного навчання найчастіше застосовують такі методи: віртуальна операційна; стандартизований пацієнт; використання манекенів високого рівня реалістичності; міждисциплінарний тренінг; командний тренінг.

У деяких дослідженнях йдеться про незначну різницю в ефективності симуляційних методик та аналогічних навчальних напрямів. Зокрема, окремі науковці зазначають, що показники зростання особистої ефективності в «симуляційних» та «звичайних» навчальних групах істотно не відрізняються в жодному з аспектів навчання. Такі сучасні методики навчання, як аналіз ситуаційних завдань та історій хвороби є більш інтерактивними порівняно з традиційними методиками — лекціями. Ретельне ж порівняння симуляції та дидактичних методик навчання часто доводить перевагу симуляційних підходів. Адже вони дають змогу створити віртуальний простір, у якому реальність відтворення ситуацій сприяє набуттю лікарями-практиками впевненості у своїх діях та орієнтації в надзвичайних ситуаціях. Ще можна зазначити, що вагомим аргументом на користь використання симуляційних методик є те, що участь у симуляційному медичному навчанні допомагає учасникам уникати помилок як у практичній діяльності, так і в командній взаємодії в майбутній професійній діяльності, адже вони мають змогу робити помилки і вчитися на них. Створення та функціонування симуляційних навчальних центрів із підготовки та підвищення кваліфікації лікарів є своєрідним містком між науково обгрунтованою теорією та реальною практикою медичної діяльності. Симуляційні тренінгові технології забезпечують не тільки високий практичний рівень клінічної підготовки майбутніх лікарів, а й активують психологічні механізми формування клінічного мислення та мотивації до самовдосконалення.

Перевагами симуляційного тренінгу:

— клінічний досвід у віртуальному середовищі без ризику для пацієнта;

- зниження емоційного напруження студента під час перших самотійних маніпуляцій;
- необмежена кількість повторів для відпрацювань навичок;
- відпрацювання дій при рідкісних або критичних станах;
- відсутність залежності від розкладу роботи клініки;
- частину функцій викладача бере на себе віртуальний тренажер;
- розвиток як індивідуальних умінь і навичок, так і здатності командної взаємодії;
- об'єктивне оцінювання досягнутого рівня майстерності.

Основними вимогами до симуляційного тренінгу є:

1. Комунікація.
2. Ідентифікація проблеми (встановлення провідного синдрому).
3. Оцінювання основних вітальних показників (у разі потреби й можливості).
4. Використання терапевтичних методів для усунення проблеми (ліки, хірургічні маніпуляції).
5. Перевірка ефективності використаних методів лікування.
6. Дебрифінг.

У Лондоні доктором Крістофером Ковальські було проведено дослідження на тему симуляційної медицини. Основним завданням було, використовуючи симуляцію, розробити розширену програму навчання комунікативних навичок, щоби підвищити впевненість працівників в управлінні складними ситуаціями на роботі. Курси проводилися в місцевому центрі післядипломної медичної освіти. Пацієнти-актори використовувалися для імітації пацієнтів та їхніх родичів. Інші сценарії включали акторів, які зображували колег.

Симуляційні заходи надали можливість для експериментального навчання, тоді як дебрифи дозволили отримати цілеспрямований зворотній зв'язок щодо стилів спілкування працівників. Вимірювалися зміни в сприйнятті працівниками своєї здатності справлятися зі складними ситуаціями на роботі. Результати 100 % (n=39) слухачів відчули, що їхні комунікативні навички покращилися після тренінгу. 97 % відчували себе більш здатними розрядити гнівну чи напружену ситуацію на роботі, тоді як 92 % відчували себе більш спроможними впоратися зі складною ситуацією, яка вимагає складних комунікативних навичок. 97 % вважають, що регулярне симуляційне навчання було б цінним, тоді як 100 % (n=24) погодилися, що досвід був цінним для професійного розвитку.

Отже, симуляційне навчання є потужним інструментом сучасної медичної освіти. Розвиток імітаційних форм навчання підвищить конкурентоспроможність вітчизняної медичної освіти. Симуляційні сценарії

значно підвищують мотивацію та інтерес студентів та лікарів-інтернів до оволодіння практичними навичками та їхню спроможність реалізовувати ці вміння в подальшій професійній діяльності.

Список використаних джерел

1. <https://www.medsprava.com.ua/article/637-efektivnst-simulyatsynih-metodv-navchannya>
2. Ефективність симуляційних сценаріїв в оптимізації практичної підготовки студентів у закладі вищої медичної освіти України. Т. М. Бойчук, І. В. Геруш, В. М. Ходоровський, О. К. Колоскова, У. І. Марусик Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці.
3. <https://stel.bmj.com/content/1/1/29.abstract>.

УПРОВАДЖЕННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В СИСТЕМУ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Ковтун А.І., Коновчук В.М., Акентьєв С.О., Луговий О.Д.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Симуляційне навчання є одним із важливих елементів сучасної медичної освіти та безперервного професійного розвитку (БПР) лікарів. Особливо актуальним це питання постало за умов дистанційної підготовки медичного персоналу. Сьогодні в Україні простежується стрімке впровадження віртуальних технологій у медицину. Сучасна післядипломна медична освіта неможлива без використання симуляційних технологій, які дають можливість сформувати в курсантів професійні навички відповідно до стандартів надання медичної допомоги та вдосконалити індивідуальні й командні практичні навички. Симуляція в медичній освіті ґрунтується на реалістичному моделюванні, імітації клінічної ситуації. Для цього використовують біологічні, механічні, електронні та віртуальні комп'ютерні моделі.

Колектив кафедри анестезіології та реаніматології активно долучився до впровадження симуляційних методик навчання в процесі безперервного фахового розвитку лікарів із метою покращення якості медичної освіти. Використання фантомів, муляжів, тренажерів, моделей, віртуальних симуляторів та інших технічних засобів навчання сприяють моделюванню різних клінічних ситуацій, процесів та інших аспектів професійної діяльності лікарів. Симуляційні методики розвивають мотивацію навчальної діяльності, що є справжньою проблемою в підготовці лікарів та невід'ємною умовою